

RUUSU-RISTIN ERIKOISTEHTÄVÄ

Pekka Ervastian esitelmä 10.9.1933

Ruusuu-Risti on oleellinen osa teosofisesta liikkeestä – ja viime sunnuntaina koetimme esittää, mikä on tämän teosofisen liikkeen tarkoitus. Sen tarkoitushan määriteltiin silloin lyhyesti ja katsottiin sitä niin sanoaksemme ikuisuuden kannalta. Teosofinen liike ei ole liike, joka nyt on ajassa saanut alkunsa. Se on ikuinen. Se on liike, joka aina tarkoittaa ihmisten nostamista korkeammalle siveelliselle tasolle ja suurempaan filosofiseen näkemykseen, silloin kun ihmiskunta on vajonnut materialismiin ja epäuskoon, ja kun se ei ymmärrä, mitä dharma eli ihmisen siveellinen tehtävä on. Puhuimme siitä, kuinka tämän teosofisen liikkeen takana on alusta lähtien ollut niin sanottu Valkoinen Veljeskunta. Ja tämä Valkoinen Veljeskunta pitää silmällä ihmiskunnan kehitystä henkisesti, siveellisesti, älyllisesti, ja aina silloin, kun tarve vaatii, lähetetään joku tästä veljeskunnasta muistuttamaan ihmisille, mikä heidän dharmansa – elämäntehtävänsä – on. Sillä tähän tahtoo ihmisiltä unohtua tässä maailman hyöriinässä ja pyöriinässä. Ja sillä tavalla ovat kaikki suuret uskonnot syntyneet, niin ikään kaikki suuret uskonpuhdistukset eri uskonnoissa. Sillä tavalla ovat myöskin kaikki todellisesti suuret filosofit ja ihmiskunnan opettajat tulleet tämän Valkoisen Salaisen Veljeskunnan lähettiläinä ihmisten luokse. – Ja nyt meidän täytyy vielä aivan lyhyesti mainita, mikä meidän teosofinen liikkeemme on hieman rajoitetummassa – hieman historiallisemmassa – merkityksessä. Kun emme katsele sitä

aivan tuolta yleiseltä kannalta, vaan kun katselemme tätä teosofista liikettä, joka syntyi viime vuosisadan loppupuolella ja sitten kysymme: mikä historiallinen yhteys silloin on teosofisen liikkeen tai joidenkuiden toisten samansuuntaisten yritysten kanssa? – silloin silmämme rajoittuu tähän läntiseen maailmaan varsinaisesti ja silloin tulemme aivan läheisesti historialliseen aikaan. Sillä, niinkuin kaikki Teosofisessa Seurassa – ja niinkuin yleensä kaikki, jotka ovat teosofista kirjallisuutta seuranneet – tietävät, niin on aivan yleisenä sanoisimmeko traditionina tässä nykyajan teosofisessa liikkeessä, että se varsinaisesti tässä muodossa sai alkunsa neljännenkymmenen vuosisadalla, kun Ts—— Tibetissä (Ts—— pidetään tibettiläisessä maailmassa Buddhan jälleensyntymänä. Tiedämme kyllä esoterisesti, ettei hän ollut sitä aivan, mutta niin läheinen Buddhalle, että sitä voidaan pitää sinä), – määräsi muiden ohjeiden ohella, joita on buddhalaisessa maailmassa, että nyt on jokaisen vuosisadan lopulla viimeisenä neljänneksenä lähetettävä joku lähettiläs Salaisesta Veljeskunnasta maailmaan, joku semmoinen lama – niinkuin sanottiin, – siis joku semmoinen korkeampi vihitty, ei mestari suorastaan, mutta korkeampi vihitty. Ja nimenomaan mainitaan silloin myöskin länsimaat, myöskin Eurooppa. Semmoinen korkeampi vihitty – niinkuin voisi sanoa, käyttämällä buddhalaista nimitystä: arhatti – on lähetettävä maailmaan, ja ehkä juuri ennen kaikkea noiden valkoisten barbaarien luo. Ja se lähettiläs saa sitten tehtäväkseen yrittää jonkunlaista sanoisimmeko uskonpuhdistusta, jonkinlaista herätystyötä ihmisten kesken. Ensimmäinen näistä lähettiläistä, joka kävi itämailla saamassa asianomaista kouluutusta, oli eräs europplainen. Tämä oli kaikille teosofeille tuttu henkilö, nimeltään Christian Rosenkreuz. Hän oli ensimmäinen, joka alkoi tätä varsinaista työtä 1300-luvun lopulla. Hän tuli Eurooppaan silloin, mutta ei

voinut mitenkään esiintyä julkisesti, vaan hän esiintyi aivan salassa, hankki itselleen vain muutamia oppilaita, jotka jatkaisivat sitä esoterista traditiota, opetusta, jonka hän heille jättäisi. Sitten hänestä ei enää tiedetä, ja häntä pidetään varsinkin tieteellisten ihmisten kesken, tiedemiesten kesken, aivan myyttillisenä personallisuutena, joka ei ollut olemassaakaan ehkä. Hänen nimensä ei ollut kyllä Christian Rosenkreuz, mutta tämä oli hänen nimensä Salaisen Veljeskunnan lähettiläänä. Ja sitten aina joka vuosisadan loppupuolella, tämän Christian Rosenkreuzin salaisen vaikutuksen jälkeen, on aina ollut lähettiläitä, jotka ovat vaikuttaneet täällä Euroopassa. He ovat toimineet salassa. Meillä ei ole paljonkaan tietoa heistä, mutta he ovat vaikuttaneet aina vuosisadan viimeisellä neljänneksellä, ja vasta 1760-luvun loppupuolella vaikuttaneet kreivi Saint Germain, kreivi Cagliostro ja tohtori Mesmer, nämä kolme, vasta ovat tulleet enemmän tunnetuksi merkillisinä ja salaperäisinä henkilöinä. Mesmer ehkä vähimmin, mutta hän teki kuitenkin tunnetuksi sen voiman, jota hän itse nimitti mesmerismiksi, mutta joka on sitten saanut erilaisia nimiä. Tohtori — — — — englantilaisessa maailmassa alkoi sitä nimittää hypnotismiksi. — Toiset nimet, tämä Saint Germain ja Cagliostro ovat joutuneet enemmän seikkailijoiden listaan, mutta kuitenkin he olivat niitä salaperäisiä lähettiläitä, ja he ovat vähän julkisempia, kuin ne, jotka olivat edellisinä vuosisatoina vaikuttaneet. Ja kaikista julkisin oli sitten H. P. Blavatsky, viime vuosisadan loppupuolella. Hän, yhdeksänentoista vuosisadan lähettiläs, esiintyi kaikista julkisemmin. Hänen elämänsä ja työtään voimme seurata sangen tarkasti, kun hän alkoi lähetystyötään täällä länsimailla. Ja me kaikki tiedämme varsin hyvin, mikä H. P. B:n tehtävä oli, mitä hän teki täällä ja mikä se teosofinen liike on liikkeenä ollut, millä tavalla se alkoi Amerikassa ja mitä se on opettanut H. P. B:n

aikana tämä teosofinen liike Amerikassa, Europassa, Intiassa ja joka paikassa. — Se opetti erään huomattavan tosiseikan, joka oli kerrassaan unohtunut kaikilta kristityiltä — jos niin saan sanoa, — sen seikan, että Jumala ei ole koskaan ollut ihmiskunnasta kaukana, ei koskaan ole ihmiskuntaa hyljännyt ja ollut huolta pitämätön ihmiskunnasta. Ei ainoastaan jostain valitusta kansasta ole Jumala huolta pitänyt, vaan kaikista kansoista pitkin aikaa. Tämä oli merkillinen tosiseikka, josta H. P. B. huomautti, ja joka on tietysti ollut vaikea monen kristityn sulattaa. Ei nyt enää, mutta varsinkin silloin — v. 1875, jolloin Teosofinen Seura perustettiin ja jolloin maan päällä julkinen työ alkoi — oli kristittyjen mielestä hyvin käsittämätöntä, että Jumala olisi yhtä paljon ennen Kristusta pitänyt huolta ihmiskunnasta, kuin nyt Kristuksen jälkeen. Mieluummin olivat kristityt ajatelleet, että perkele oli pitänyt huolta ihmiskunnasta ennen kuin Jumala nyt Kristuksen kautta, ja että perkele siis oli koettanut etukäteen vähän ilmituoda kristinuskoa, aivan kuin pilkkatakseen Jumalaa ja kristikuntaa. Kristikunnassa oli näet tehty muutamia merkillisiä löytöjä. Esimerkiksi, kun Amerikka löydettiin vasta — oliko se — v. 1492 (vasta niin myöhään Amerikka löydettiin) ja silloin kun nämä espanjalaiset ja portugalilaiset tulivat Amerikkaan, Mexikoon ja azteekkien maahan, he löysivät Jumalan kuvia, joissa on Vapahtaja ristiin naulittuna, todellisia krusifiksia. Ja silloin he, ensimmäiset jesuiitat, jotka olivat kristikunnan kaikista oppineimmat, selittivät, että perkele keksi tuon ristiinnaulitun kuvan ja antoi villikansoille. Eihän siellä tietysti kukaan kristitty ollut käynyt opettamassa viljeljiä siellä. Ei siellä ollut lähetyssaarnaajia käynyt. Ei tiedetty, että Amerikka oli olemassa. Kolumbus piti mennä Intiaan, mutta joutuikin Amerikkaan. Tämä merkillinen selitys perkeleen keksinnöstä oli sangen imarteleva ahdasmielisille katolilaisille. Ja selvä se oli heistä, sillä Jumala oli heistä

yksin huolta pitänyt. Kaikki oli syntisten ihmisten yritystä ennen Kristusta. Vasta Jeesus Kristus toi todellisen Jumalan maailmaan, ja vasta me kristityt olemme Jumalan lapsia ja joista Jumala huolta pitää. Kaikki muut, lukuunottamatta Jumalan valittua kansaa, olivat sääliittäviä pakanoita, jotka ensin joutuivat tietysti helvettiin, mutta sitten kuka ties, Kristuksen saarnan kautta vankeudessa oleville sieluille, ehkä jotkut ainakin heistä pelastuivat sitten. Mutta tämmöinen ahdasmielinen kanta oli kristikunnassa vielä. – Ja nyt H. P. B. tuli ja iski siihen: ‘te ulkokullatut ja sokeat, jotka ette näe, mitä Jumala on, ja ymmärrä mitään Jumalan rakkaudesta, vaikka puhutte siitä. Te luulette, että se ihmiskunta, joka on ollut miljoonia vuosia, olisi ollut vain perkeleen vallassa.’ Ja hänen tehtävänsä oli siis näyttää, että kaikissa uskonnoissa on itse asiassa opetettu samaa, niin että perkeleen homma itse asiassa tuli tarpeettomaksi tai sitten on käsitettävä, että se, jota me kristikunnassa olemme nimittäneet perkeleeksi, että se on Jumala itse, joka teki itsensä tunnetuksi jollain tavalla ennen Kristusta – jos se lohduttaa meitä, se ajatus. Mutta sama Jumala teki nähtävästi itsensä tunnetuksi ennen Kristusta. Kaikissa suurissa ja kaikissa pienissä ja pakanallisissa ja villikansojenkin maailmankäsityksissä on tavattavissa samat opit itse asiassa. Tällä tavalla H. P. B. näytti nyt meidän teosofisessa liikkeessämme ja todisti maailmalle – koko hänen tehtävänsä oli sitä – sen suurilla teoksillaan. Ja se liike, minkä hän pani alkuun, oli omiansa vaikuttamaan koko maailman ajatuspiiriin, että tiedämme nykyään, että ihmiset eivät enää ole niin ahdasmielisiä. Nyt kaikki kristityt käsittävät jo, että ‘on verrattain lapsellista, että minä kristitty olen ainoa Jumalan suosiossa oleva’. Nyt vasta käsitetään näin – että semmoinen ahdasmielisyys ja ennakkoluulo on verrattain paksua. – Ja H. P. B. opetti myöskin tuosta toisesta seikasta – josta viime

sunnuntainakin oli täällä puhetta, — että kaikkien uskontojen takana on ollut sama pyhä Valkoinen Veljeskunta. Kaikkien sivistysten, uskontojen, koko ihmiskunnan henkisen — ja myöskin voimme sanoa aineellisen elämän takana se on ollut. Ja siltä kannalta katsoen käykin koko tuo kysymys ihmiskunnan auttamisesta selväksi ja ymmärrettäväksi. Ja nyt meidän ajallamme siis H. P. B. tahtoo juuri poistaa ahdasmielisyyttämme, itsevanhurskauttamme ja luulotteluamme ja saada meidät ymmärtämään, että olemme yksi rengas suuressa pitkässä ketjussa. Ja hänen työnsä on epäilemättä kantanut hedelmää. Mutta hänen työssään oli yksi kohta, jota hän tietysti ei voinut suorittaa loppuun. Se ei kuulunut hänen tehtäväänsä, mutta hänen herätystyössään oli semmoinen kohta, joka jäi hänen seuraajilleen tehtäväksi, ja se kohta on — niinkuin hän itse sanoo, — että kaikki uskonnot, kaikki suuret maailmankäsitykset ja filosofiat ovat kotoisin samasta lähteestä, kasvaneet samasta ikuisen viisauden juuresta. Ja sentähden on jokaisessa uskonnossa mentävä alkuperäisiin, perustajain omiin oppeihin ja niiden mukaan puhdistettava uskonto ja kirkko ja elämä koko siinä sen uskonnon maailmassa. Hänen työnsä oli tuommoinen yleinen, joka koski kaikkia uskontoja, kaikkia sivistyksiä yht'aikaa, mutta hän jätti tehtäväksi jokaiselle uskonnolle, sivistykselle, jokaiselle ihmiskunnan ryhmälle, itse puhdistaa omaa uskontoaan, sillä kun kaikki ovat lähteet samasta viisaudesta, on selvää, että ei tarvitse toiselle tarjota toisen uskontoa: buddhalaisille kristittyjen — j.n.e., vaan on jokaisessa uskonnossa löydettävä se ydin, joka sisältää sen uskonnon alkuperäiset opetukset, ja sitten sen alkuperäisyyden valossa puhdistettava uskonto ja kirkko. Tätä tietysti ei H. P. B. voinut tehdä — ei riittänyt aikaa. Mutta hän huomautti ihmiskunnalle, mitä täytyy tapahtua. Ja jokaiselle kansalle ja sivistykselle jää omaksi tehtäväksi puhdistaa oma sivistyksen-

sä, oma uskontonsa, oma kirkkonsa. Tämä oli aivan niinkuin H. P. B:n testamentti kaikille ihmiskunnan kansoille. — Tämä kuulostaa nyt teistä hyvin merkilliseltä puheelta. Entä nyt H. P. B., joka oli maailman mielestä joku petkuttaja, kenties mitä, että hän olisi ollut niin merkillinen olento, että jättää testamentin jälkeensä ja: jatkaa tätä työtä jokaisessa kansassa! — Mitä voimme totuudelle. Ja kun tutkimme asioita tarkemmin, ei meidän tarvitse hämmästyä. H. P. B. esiintyi julkisesti. Ennen häntä ei voitu niin julkisesti esiintyä. Se on luettava ansioksi meidän ihmiskunnallemme, että on henkinen opettaja voinut esiintyä julkisesti. Ei hänen ole ainoastaan täytynyt vedota joissakin salaisissa seuroissa muutamiiin yksilöihin, niinkuin esimerkiksi Saint Germain ja Cagliostro täytyivät vedota vapaamuurareihin, ja puhua muutamien arvovaltaisten ihmisten, valtiomiesten, kuninkaiden ja keisarien kanssa. He voivat ainoastaan muutamille ihmisille näyttää itseään ja tehtävänsä, ja viitata siihen, mikä ihmiskunnan edessä on — ainoastaan muutamille yksilöille. He eivät voineet siis esiintyä julkisesti, mutta nyt on todella luettava ihmiskunnalle ansioksi ja näiden edeltäjien työn ansioksi, että viime vuosisadan lähettiläs H. P. B. saattoi esiintyä niin julkisesti kuin esiintyi. Ja kun katselemme vähän historiaa taaksepäin, huomaamme, että siinä on juuri semmoisia tapauksia, jotka viittaavat samanlaisiin asioihin, kuin nytkin on ollut kyseessä. Kun H. P. B. oli tuon keskeisen Valkoisen Veljeskunnan — voisimme sanoa: Valkoisen Veljeskunnan Tibetissä olevan keskuslooshin — lähettiläänä, niin hänen tehtävänsä oli siis aivan tuommoista yleistä. Samalla tavalla kaikki lähettiläät edellisinä vuosisatoina Christian Rosenkreuzin jälkeen vaikuttivat Euroopassa. He olivat tuon keskuslooshin lähettämiä myöskin, ja heidän täytyi vaikuttaa salassa, että tuskin heidän nimiään tiedetään. Heidän julkisesta toiminnastaan ei ole mitään tietoa aina vuosisadan

viimeisellä neljänneksellä. Mutta sitten voimme kuitenkin ihmiskunnan historiaa katsellessamme nähdä yhden tapauksen, jossa heidän työnsä jälkiä pistää kerrassaan silmiin. Ja se on, että kun joku heistä on vaikuttanut salassa vuosisadan lopulla, seuraavan vuosisadan alussa on tullut ilmi semmoinen vaikutus henkimaailmasta päin, semmoinen työ näkyy maailmassa, joka selvästi on saanut inspirationinsa siitä työstä, mikä on käynyt edellä salassa. – Minä ajattelen nyt erikoisesti – niinkuin voitte arvata – Lutherin uskonpuhdistusta. Sehän alkoi vuosisadan alkupuolella, aivan 1500-luvun alussa. Ennen häntä oli vaikutus salassa, edellisen vuosisadan lopulla. Semmoinen vaikutus salassa, joka sitten sai aikaan Lutherin uskonpuhdistuksen seuraavan vuosisadan alussa. – Mitä merkitsee, että heidän vaikutuksensa on salassa? – Se merkitsee, että jokaisen vuosisadan lopulla Valkoinen Veljeskunta lähettää suuren voimakkaan tahto-, tunnevirran maailmaan. Se tulee tänne maapallomme auran ylhäältä päin, joka kuitenkin läpäisee maapallomme auran. Se on Valkoisen Veljeskunnan vaikutus vuosisadan lopulla. Ja jonkun täytyy tuon vaikutuksen koota itseensä ja esittää. Se on lähettiläs, joka tuo sen ajatuksen fyysilliseen maailmaan. Vaikka lähettiläs esiintyy salassa, hän kuitenkin levittää sitä. Hän on kuin mediumi, joka levittää suunnatonta ajatusvirtaa, mikä lähtee Valkoisesta Veljeskunnasta. Hän on kuin jonkinlainen patteri, johon ensin tulvii sitä ajatusvoimaa. Hän voi ottaa vastaan sen. Kukaan muu ei voi tehdä sitä siinä mitassa. Hän voi ottaa vastaan sen inspirationin, joka tulee siitä hengen maailmasta ja levittää sitten sitä tähän näkyväiseen maailmaan – niinkuin nyt tapahtui ainakin muutamiin opetuslapsiin, muutamiin oppilaihin. Vasta H. P. B. saattoi olla tuona patterina ja levittää maailmalle sitä kirjoitustensa ja vaikutuksensa avulla. – Nyt oli siis 1400-luvulla ollut tuommoinen salainen vaikutus, ja sitten Luther oli sen aivan

niinkuin perinyt henkeensä ja tunsi sitten, että hänen täytyi jotain tehdä seuraavan vuosisadan alussa. Hän tunsi, että hänen täytyi puhdistaa kirkkoa. Hän ei tiennyt ajatuksissaan, että tämä koskee koko maailmaa, vaan tuntee, että kristikunnassa on tapahtuva reformatio, suuri reformatio. Hän ottaa tunnelmana vastaan sen. Hän tuntee pitkin matkaa munkkina ollessaan, että tämä koko kirkko on aivan hirveä. Sillä jos munkit ehkä elävät – ainakin muutamissa luostareissa – ankarampaa siveellistä elämää kuin kristikunta muuten, niin ne kuitenkin elävät aivan laiskoina. Mitä hyötyä he tekevät. Oman sielunsa pelastukseksi he yrittävät ehkä olla siveellisempiä kuin muut ihmiset – eivätkä aina itsekään sitä ole. Laiskuudessaan eivät he tee mitään ihmiskunnan hyväksi. – Tuolla tavalla Luther tunsi, ja hän tunsi myöskin – mikä on suurta ja kaunista, – että hänen täytyi puhdistaa koko kristikunta ja koko kristillinen kirkko. Hän tunsi kyllä ja tiesi hengessään, kuinka vaikea tehtävä se olisi, – sillä olihan tuossa paavi, mahtava kristikunnan pää. Mutta kuitenkin Luther tunsi, että hänen täytyi jotain tehdä. Hän kävi Roomassakin vähän tarkastelemassa, olisikohan paavi ja hänen hovinsa puhtaampia ja parempia, kuin mitä hän yleensä kristikunnassa on nähnyt. Ja hän näki, ettei ole mitään toivomisen varaa. Paavi on ensimmäinen synnin tekijöistä. Hän elää valtaistuimellaan hovinsa ympäröimänä, eikä välitä mitään ihmiskunnan henkisestä hädästä. Tuon Luther sai tuntea sisässään, kun kävi Roomassa. Ja sitten hänelle oli selvää, että nyt hän alkaa työnsä. Ja me tiedämme, että hänen työnsä sitten se oli suurta puhdistustyötä. Ja se oli puhdistustyötä semmoisessa oikeassa teosofisessa hengessä. Hän oli teosofisen liikkeen inspiroima. Sitten hän teki työnsä. Ei hän saanut koko kristillistä kirkkoa puhdistetuksi, koko kristikuntaa, – mutta sai jotain aikaan. Hän sai jotain aikaan, niinkuin katolilaisten kannalta tuntuu. Ja

he sanovat, että hän sai suuren halkeaman, suuren kirkosta luopumisen aikaan. Monet, monet miljoonat luopuivatkin kirkon tarjoamasta pelastuksesta, lähtivät kerettiläisinä pois kirkon helmasta. Hän oli hirmuinen perkeleen palvelija. Eräs katolilainen sanoi minulle kerran – ja luulen, että se on sangen yleinen mielipide heillä: ‘kas, Luther ei ollut todellinen munkki, ihminen, joka on käynyt ankarassa itsekasvatuskoulussa. Hän tahtoi palvella omaa alemmaa minäänsä. Hän tahtoi mennä naimisiin, syödä ja juoda ja pitää lystiä soiton ja laulun kanssa. Hän ei ollut mikään kristitty. Ankara itsensäkiduttaja hän oli ollut alussa, mutta hän huomasi sitten, että: minä tahdon mennä naimisiin tuon – – – – – kanssa, joka on nunna; minun täytyy erota kirkosta sentähden.’ – Ja eihän niin suurta totta, ettei pientä pilaakin. Hän sanoi muutamia tosiseikkoja, mutta me tiedämme, että tosiseikkoja voi katsella sangen erilaisilta kannoilta. Sama seikka on mielestämme hirmuinen, elleimme osaa katsella sitä määrättyltä kannalta. Ja sama seikka on sangen inhimillinen ja kaunis, kun katselee sitä toiselta kannalta. Sentähden sanomme, että katolilaiset katselevat Lutheria ulkonaisesti, ymmärtämättä mitä hänen sielussaan liikkui. Ja me lutherilaiset osaamme antaa hänen sielullisille ominaisuuksilleen arvon, ettemme ainoastaan semmoisiin määrättyihin tosiseikkoihin kiinnittäisi huomiotamme. Hän oli munkki ja meni naimisiin nunnan kanssa. Emme kiinnitä huomiotamme tuommoisiin vähäpätöisiin asioihin. Eihän Jumala ole määrännyt, että ihmisen pitää olla nunna ja munkki. Se on hyvä asia, mutta ei ole välttämätön. Jos katselemme esimerkiksi luontoa, luonto on määrännyt, että ihmisen pitää mennä naimisiin, ei elää yksin. Jos siitä tehdään sääntö, että ihmisten, jotka menevät johonkin semmoiseen luokkaan tai ammattiin, täytyy elää yksin, olemme iskeneet hirveästi harhaan. Jos on niin, että luonto on jossain tapauksessa

määrännyt, että meidän täytyy olla menemättä naimisiin ja ei jatkaa sukua, ne ovat yksilöllisiä poikkeustapauksia, jotka todistavat itse sääntöä. Sääntöä ei ole ilman poikkeusta. Sillä säännöllä siis voi olla paljon poikkeuksia, sillä ihmiskunnan lukumäärähän on sängen suuri. Ei ole mitään merkillistä, että olisi vaikka kuinka monia miljoonia naimatta. Se todistaa vaan, että ihmisen täytyy jatkaa sukua. – Ja mitävarten ihmiset ovat naimatta? – Jos he ovat naimatta, että se on aivan kuin käsky henkiseltä taholta: „etsi Jumalan valtakuntaa ennen kaikkea muuta“ – jos ihminen osaa sitä tehdä, – on se aivan luonnollista, ja hän on todellinen munkki ja nunna – jos ei kaipaa mitään niin paljon kuin Jumalaa. Siinä voi olla tietysti ihmisiä, jotka juuri ovat kaivanneet ja ikävöineet totuutta ja joutuvat naimisiin. Se on karmaa silloin. Silloin heidän tehtävänsä on ikävöidä Jumalaa ja totuutta siinä naimisissa ollen ja se vapauttaa heidät kaikista semmoisistakin siteistä, jotka pistävät ihmiset naimisiin. He tulevat semmoiseksi, jotka seisovat Jumalan edessä ja eivät muuta pyydä kuin Jumalaa, totuutta. Mutta ne ovat Jumalan hyväksymiä erikoistapauksia, poikkeuksia säännöstä, joka on muuten voimassa kaikkien ihmisten suhteen. Ja sentähden, kun katolilaiset oikein kauhistuivat Lutherin rikkomia lupauksia, ajatellen, että he eivät ymmärrä, mitä on todellinen yksinään eläminen. He eivät ymmärrä, kuinka yksilöllinen on se asia. Sentähden me protestantteina toivottavasti paremmin käsitämme Lutheria ja hänen työtään kuin katolilaiset. Näemme jotain jumalallista ja kaunista, että hän todellisesti päästi ihmiskunnan siitä merkillisestä katolisen kirkon pappisvallasta, joka on ihmiskuntaa painanut. Kun katselemme keskiaikaista katolista kirkkoa, näemme, että se kasvatti ihmisyksilöitä, joita ehkei protestanttinen maailma ole kasvattanut. Se kasvatti pyhimyksiä. Ne olivat merkillisiä olentoja. Ei tarvitse ajatella kuin Franciskus

Assisilaista, jonka eteen me heti lankeamme polvillemme. Se on jotain, että katolinen kirkko on voinut luoda semmoisen olennon, joka on kuin enkeli muiden ihmisten yläpuolella. Joka on kaikkea ihmiskuntaa yläpuolella kaikessa henkisyudessa, siveellisyydessä, nöyryydessä — yläpuolella muita ihmisiä kuin taivas on maasta. Mutta kun puhumme uskonpuhdistuksesta, emme ajattele niitä yksilöitä, jotka voivat kehittyä missä tahansa, vaan suuria joukkoja, jotka vaeltavat pimeydessä. Ja kun katselemme katolista kirkkoa, huomaamme, että se oli omiansa vaikuttamaan ihmisiin hypnoottisesti, että he tunsivat aina oman huonoutensa, syyllisyytensä, syntisyytensä. Kun he kuuntelivat messua, kun he menivät rippituoliin tunnustamaan syntinsä, he tunsivat, että he olivat kurjia olentoja, ja että pelastus on siinä, että joku pappi ohjasi heidän askeleitaan ja sitten vei taivasten portin luo ja kirkon antaman avaimen avulla avasi taivasten portit hänelle. Me ymmärrämme, että semmoista oli keskiajalla ja tiedämme, että ihmiset eivät paljon kasvaneet älyltään, tunteeltaan. Ihmisyksilöt pysyivät heikkoina ja epäitsekkinä, eivätkä uskaltaneet mihinkään ryhtyä. Sentähden Lutherin uskonpuhdistus oli aivan välttämätön. Sentähden näemme, että Valkoisen Veljeskunnan keskuslooshista Ts—— lähetti jonkun valkoisten barbaarien luo, joka muistutti ihmiskunnalle, että jokaisen ihmisyksilön sielu on arvokas, on kalliisti ostettu, ja se merkitsee, että joka ihmisyksilö on erinomaisen kallis jalokivi. Ei sitä saa joukkosuggestiolla murhata sitä sielua. Sen täytyy vapaasti kehittyä. — Sillä tavalla Valkoinen Veljeskunta ajatteli. Sentähden lähetettiin tänne se salainen vaikuttaja, ja sentähden 1500-luvun alussa Luther saattoi alkaa ihmeellisen vaikutuksensa täällä kristikunnassa. Hänen vaikutuksensa tietysti jäi kesken. Hän ei voinut viedä loppuun suurta reformatiota. Hän alkoi sitä hyvillä enteillä, ja hänen omassa sielussaan oli paljon

selvyyttä ja kirkkautta. Kun katselemme hänen elämänsä ja työtään, huomaamme että hän alussa näki paljon asioita. Kuinka hän rakasti ihmisiä ja sääli heitä kaikkia. Mutta näemme, kuinka lopulta hän on muuttanut mielipiteitään asioissa. – Silloin syntyi semmoisia uskonkapinoita. Niitä oli jälleenkastajia ja semmoisia pyhiä ihmisiä siellä täällä, jotka kyllä protestanttiseen henkeen alkoivat kapinoida katolista kirkkoa vastaan, mutta eivät olleet niin viisaita, että olisivat osanneet tehdä mitään työtä. He olivat tarkoitukseltaan kyllä puhtaita ja hyviä, mutta heiltä puuttui tietoa ja viisautta. Ja me näemme kyllä, että jos kristikunta olisi ollut viisas, olisi se antanut noiden tuommoisten hurmahenkien – niinkuin heitä nimitettiin – elää rauhassa, sillä ihmiset silloin tavallisesti hyvin pian heräävät näkemään omat puutteensa ja vikansa. Se yrittäjä kuolee, tai tulee ajan vaatimaksi. Mutta jos tuommoisia aletaan kovasti ahdistaa, muuttuu vaikutus pappien, maailman ja uskonnon puolelta. Syntyy kaikenmoista pahaa maailmaan. Ei anneta heidän uskoa niinkuin tahtovat, vaan koetetaan muuttaa sitä oikeaksi. Ja millä tavalla sitä muutetaan. Ei sillä tavalla, että lähetetään joku opettaja, joka ensin olisi todistanut heille, että he ovat väärässä ja että nämä lähetit, opettajat, ovat oikeassa. Ei sellaisella inhimillisellä tavalla, vaan sillä tavalla, että: sapelit ja miekat mukaan ja pää poikki, jollei usko oikein. – Ja Luther, hän kauheasti kärsi ensin omassa sydämessään, sillä hän oli ollut koko työnsä valossa luonnollisesti kaikkien ihmisten ystävä. Hän ei ollut tehnyt mitään eroa rikkaiden ja köyhien, oppineiden ja oppimattomien kesken. Hänen sydämeensä ensin kauheasti koski. Hän olisi tyytynyt opettamaan ja kirjoittamaan – niinkuin tiedämme. Mutta sitten hän vähän antoi myöten maailman opeille ja politiikalle, ja antoi siunauksensa noille väkivallan miehille, jotka menivät tukahduttamaan noita kapinoita. Hän kärsi vähän, mutta samalla

ajatteli: ei tässä muu auta. Tästä työstä ei tule mitään, jos noiden kaikkien hurmahenkien annetaan vaikuttaa niin paljon kuin tahtovat. Täytyy vähän tukahduttaa. Sentähden Lutherin viimeisiltä vuosilta on hänen mielilausumiaan, jotka eivät kuvaa reformaattorin alkuperäistä elämänymmärrystä. Mutta siinä alkuperäisessä on niin paljon, joka miellyttää meitä kovasti. Ja eräs oppi, joka nyt muistuu mieleeni, joka oli kaiken aikaa ehkä kuitenkin, ja joka samalla kuvastaa Lutherin uuden näkemyksen ja vanhan katolisen kannan välillä, on hänen oppinsa synnistä. Keskellä syntiä hän oli elänyt ja nähnyt pelkkää syntiä. Ja Luther erikoisesti tutki sitten sitä asiaa aivan kuin Jumalan edessä, raamatussa tietysti myöskin, mutta omassa itsessään, oman Jumalansa edessä, ja tuli semmoiseen loppukäsitykseen, että syntiä ei ollenkaan ollut semmoista, joka itsessään aina on olemassa. Että katolinen kirkko voi määrätä, että; tuo on syntiä ja tuo on syntiä . . . ja luetella kaikki mahdolliset synnit. Luther tuli omassatunnossaan semmoiseen loppupäätökseen synnistä, – että sitä ei ymmärrä, ellei ajattele, että ihminen on olento, jonka pitää tulla Jumalan luo. Elämme täällä maan päällä koulussa, että meidän pitäisi tulla Jumalan luo. Synti on kaikki se, joka eroittaa meitä Jumalasta – ei mikään muu. Se on synti. Ei itsessään ole syntiä. Ei laulu, soitto, viini, ei naisen rakkaus . . . eiväthän ne itsessään ole mitään syntiä. Ei mikään teko itsessään ole syntiä. Ainoastaan, jos se eroittaa meitä Jumalasta, ettemme voi pitää Jumalaa silmiemme edessä, olla yhtä Jumalassa – toisin sanoen siis: jollemme voi uskoa, silloin on mikä tahansa syntiä. Voidaan määritellä: nämä asiat ovat hyveitä, suurenmoisia juttuja. Mutta kun katselemme elämän kannalta ja kysymme: saattaisivatko ne sinut unohtamaan Jumalan hetkeksikään? Voitko elää Jumalan luona ja olla yhteydessä Jumalan kanssa, jos kohdistat huomiosi tuohon hyveeseen? –

Jos et voi elää Jumalan kanssa, silloin se hyve on syntiä. Synti on elämää, joka erottaa meitä elämästä, oli se hyve kuinka korkea tahansa meidän ihmisten mielestä. Jos se hyve on niin ihana ja emme tiedä, kuinka suuren harpun saamme taivaassa. Tämä kaikki voi olla syntiä Lutherin kannalta katsoen, jos se on saanut hetkeksikään unohtamaan uskomme, joka on elämää Jumalassa. Lutherin määrittelemänä usko ei myöskään ole minkään opin totena pitämistä, – että Jeesus esimerkiksi kuoli ristipuussa, tai että Jumala loi Aatamin ja Eevan. Ei semmoinen ole mitään uskoa. Se on joko tuulesta temmattua harhaluottelua, tai mitä lie epäonnistunutta tiedettä. Se on tiedettä silloin, jos Jumala loi Aatamin Eevasta. Sillä ei ole mitään tekemistä minkään uskonnon kanssa. Se on tiedettä tai suuri valhe. Jos se ei ole tieteellinen totuus, ei se ole mikään totuus. Kaikki tosiseikat ovat tieteellisiä. Tosiseikkoja ei voi muuttaa ja niihin ei tarvitse uskoa. Jos joku nyt sanoo, että pohjoisnavan kohdalla on hirveän paksu jää, ja toinen sanoo: ei ole, vaan siellä on kuin pikkuinen lämmin puutarha, – niin naurettavaahan olisi riidellä semmoisesta asiasta. Toinen todistaa tieteellisesti, että siinä on jäätä, mutta toinen myöskin voi keksiä jotain. Annetaan noiden ihmisten olla tukkanuottasilla, mutta uskoa johonkin tuommoiseen ei ole mikään autuuden tekevä asia. Ei se usko auta minua mihinkään, jos siinä on jäätä tai puutarha. Se on peräti yhdentekevä asia. Tietysti usko voi innostaa tappeluun. Erinäiset uskovaiset ihmiset voivat ruveta tukkanuottasille ja vetää sapelin esille j.n.e. Sitten jotkut voivat ajatella: sitten siitä tulee hauskaa, kun niistä oikein verta vuodatetaan. Niin on tehty historiassa. – Luther aivan selvästi ymmärsi, että usko on sitä, että ihminen elää Jumalassa. Uskolla ei ole mitään muuta merkitystä. Sentähden Luther ei ollenkaan pitänyt katolisesta opista: minkälaisilla teoilla tulee Jumalan edessä otolliseksi. Se oli hänen mielestään aivan liian

ulkonaista. Hyvät teot tulevat itsestään, jos ihminen kerran on Jumalan täyttämä. Jos hän on ulkokultainen teoissaan, se ei merkitse mitään Jumalan edessä. Mutta kun ihminen elää todellisessa uskossa, silloin hän kyllä – jos on vilpityn – tietää, mikä on väärää, syntiä, mikä on hylättävää. Sen hän tuntee sisässään ja tietää. – Lutherin uskonpuhdistus oli täten aivan käytännöllinen, todella semmoinen puhdistus, joka puhdisti vanhan katolisen uskon. Mutta tietysti on toinen asia, että protestanttiset kirkot sitten unohtivat. Ei kukaan ihminen tänään protestanttisessa kirkossa ajattele samalla tavalla synnistä, ja samalla tavalla kuin Luther. On poikkeuksia, mutta ei suurilla joukoilla ole sitä käsitystä. Kyllä ne asiat ovat tulleet tarkoin määritellyksi. Sentähden ei kristikunnan uskonpuhdistus ole vielä loppunut, ei läheskään. – Nyhän tuli suuri lähettiläs viime vuosisadan lopulla taas Valkoisesta Veljeskunnasta huutamaan maailmalle: „muistakaa mikä on ihmisen dharma. Muistakaa, että Jumala on ilmentänyt itsensä kaikissa uskonnoissa, kaikkina aikoina, kaikissa kansoissa, ja tehkää sitten kukin uskonpuhdistus omassa kansassanne.“ Tämän sanoman toi H. P. B. viime vuosisadan lopulla. Koska se oli semmoinen, voimme ymmärtää, mikä on meidän vuosisatamme tehtävä kaikkialla täällä maan päällä ja meillä täällä länsimailla, tässä kristikunnassa. Kristikunta on saanut nyt semmoisen herätyksen korkeammalta taholta. Kristikuntaan on tullut ihmeellisen suuria ajatuksia, aatteita, näköaloja, ja nyt meiltä kysytään: tahdotteko nyt kristikunnassa puhdistaa omaa uskontoanne? Tahdotteko jatkaa Lutherin työtä, viedä loppuun sen reformati-on? Tahdotteko puhdistaa kristikuntaa? – Se jää kysymykseksi nyt kaikille niille, jotka ovat osanneet vastaanottaa salaisen vaikutuksen, joka tuli Valkoiselta Veljeskunnalta. En tarkoita, että sitä voisivat tehdä ainoastaan ne, jotka ovat teosofeja. Ei ollenkaan, vaan se vaikutus on salainen, joka lähti Valkoisesta

Veljeskunnasta viime vuosisadalla. Se on siellä ihmiskunnan aurassa semmoisena värinä, joka on tullut ylhäältä päin, se vaikutus kaikkien ihmisten omientuntojen ja sielujen takana. Kuka yksilö tahansa voi tulla sen vaikutuksen alaiseksi. Varsinaisesti teosofisen liikkeen tehtävänä on olla tässä päivätajunnassa, inhimillisessä järjessä tietoinen siitä. Meidän, jotka lukeudumme siihen liikkeeseen, pitäisi olla selvästi tietoisia siitä salaisesta elämästä, joka on tullut tämän maapallon auraan. Ties mitä me voisimme tehdä ja olla avuksi siinä työssä, joka on alulle pantu. Mutta ei meidän pidä ajatella, ettei se suuri vaikutus olisi kaikille ja kuka tahansa ihminen voisi ottaa sitä vastaan. Kuka ihminen tahansa voi tulla sen vaikutuksen alaiseksi ja ottaa sen sisäisen elämän vastaan. Kuka enemmän hän osaa avata sieluaan, sitä enemmän hän sillä ajatusvoimalla muuttuu ja tuntee, että hän on kutsuttu johonkin tehtävään. Toivokaamme, että olisi niitä ihmisiä, jotka voivat ottaa sen salaisen vaikutuksen vastaan, joka lähti Valkoisesta Veljeskunnasta viime vuosisadan lopulla. Ja toivokaamme, että myöskin meidän teosofisessa liikkeessämme kaikki voisivat ymmärtää, mikä on meidän tehtävämme, mitä reformaatiota kohti kristikunta kulkee, tai sen on kulkeminen nyt. Toivokaamme, että voisimme nähdä, mikä on meidänkin Ruusu-Ristimme erikoistehtävä.

(Pikakirjoittanut T. Kuosma)